

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXII. ZATURDAG den 2den AUGUSTUS 1834. N. 31.

In een werkje, in het jaar 1782 te Amsterdam gedrukt, den titel voerende van *Tafereel van Natuur en Kunst*, behelzende eene algemeene landbeschryving der verschillende volken, enz. vindt men, na eene korte en tamelyk goede beschryving van Curaçao, het volgende artikel: De Europeërs verliezen er spoediger dan elders hunne gezonde kleur en levendigheid en dikwerf heerschen onder de nieuw aangekomenen heete koortsen.

Deze bewering bragt ons in de gedachte om eens eene vergelyking te maken tusschen den grond en het klimaat van Nederland en dat van Curaçao, ten einde daaruit afteleiden welke physiologische voor- en nadeelen een Hollander ondervindt, wanneer hy van zyn geboortegrond naar dit eiland zich ter woon begeeft; of van de 52ste tot de 12de graad N. B. wordt verplaatst.

Hoewel de mensch geschikt is om in alle luchtstreken te leven, blyft het toch ook waar, dat het werktuigelyk gestel van den mensch het meest geschikt is voor den grond en de luchtstreek, waar hy het eerste levenslicht zag, en dat [illegible] de Europeër uit het noordelyke gedeelte van het gematigde klimaat overgebragt zynde naar de verzengde luchtstreek, of [illegible] Equator naar het noorden, aangemerkt kunnen worden als vreemde planten, die naar een grond zyn verplant waar zy niet behoorden.

De Negers hebben eene verschillende ligchaamsbouw [illegible] voortgeteeld, is [illegible] misvormd geworden.

Om eene vergelyking te maken tusschen het klimaat van Nederland en dat van Curaçao, dienen wy voor eerst te kennen de gesteldheid van den atmosfeer, zoo wel die van het moederland als die van het eiland onzer inwoning, ten opzigte van deszelfs reinheid en onzuiverheid, vochtigheid en droogte, kalmte en luchtstroom, warmte en koude.

Bepalen wy ons dan in de eerste plaats by de reinheid en onreinheid der lucht.

Holland is een delta; een land gevormd aan de monding der rivieren, door het slyk dat deze rivieren uit het hooger liggende Duitschland aangevoerd hebben.

Het wordt als een netwerk door wateren doorsneden en is grootendeels zeer vruchtbaar. De lucht is er een groot gedeelte van het jaar bewolkt, mistig en nevelig; deze vochtigheid der lucht houdt de boombladeren en het gras bestendig groen en frisch, en veroorzaakt eene sterke [illegible] van [illegible] en [illegible] lucht met uitwasemingen van allerlei aard vervult, waarby nog in de steden die van menschen en beesten zich vereenigen.

Hier [illegible] eene klip in zee gelegen, waar de groeikracht door de [illegible] droogte onderdrukt [illegible] animalische en vegetabilische wezens [illegible]; waar geene dampen opstygen uit stilstaande wateren; en dien ten gevolge de lucht ten hoogste rein en zuiver is.

De bestanddeelen dezer klip zyn hornblende, veldsteen, veldspaath, kwarts en kalk. Eene dunne laag teelaarde, die hier en daar deze klip bedekt, heeft haren oorsprong te danken aan de verwering dezer steensoorten, zoo als wy in een voorgaand nommer van dit weekblad betoogd hebben.

Deze klipsoorten geven niets af aan den dampkring, dat schadelyk is voor onze longen of huid organen; ook deelen zy aan het putwater niets mede dat nadeelig is voor de maag.

In [illegible] wy hier aanmerken dat zulks niet overal plaats heeft. Te St. Thomas bvb. zegt men dat de grond koperdeelen bevat, die uitwasemende, den dampkring besmetten en de oorzaak zyn van vele aldaar heerschende ziekten.

Op de vaste kust, waar de koper myn van Oroa is, bevat de landstreek, vele mylen in den omtrek dier myn nog koper erts. Het water uit putten is niet drinkbaar, daar het kopergroen in zich opgelost houdt. Het regenwater, dat door beeken of rooijen vliet, is zuiverder, doch heeft nog eenigzins kopergroen uit de aarde opgenomen. Men is genoodzaakt dit water te drinken, daar de kosten van vervoer te groot zouden zyn om drinkbaar water uit ver afgelegene streken voor de tamelyk groote bevolking aantebrengen.

Men gaf daarom aan de mynwerkers, die uit Engeland derwaarts overgevoerd waren, den raad om geen puur water te drinken, maar het rooiwater altyd met rum te vermengen, ten einde daardoor de werking van het kopergroen op de maag onschadelyk te maken. — Deze raad was naar hun smaak en werd met yver opgevolgd: men deed zoo veel rum in het water als men kon verdragen, niet om zich daardoor in een staat van opgewektheid te brengen, maar als een middel ter behoud zyner gezondheid; doch de rum, in plaats van de werking van het kopergroen onschadelyk te maken, bevorderde het werk der vernieling. Omstreeks duizend Europeërs zegt men, hebben daar reeds hun graf gevonden, meestendeels door het gebruik van sterken drank. De myn moet thans door inboorlingen bewerkt worden.

Doch keeren wy na dit uitstapje op de vaste kust naar [illegible] lyke dampen, doch is na eene langdurige droogte [illegible] een fyn stof vervuld. Dit ontwaart men als dan aan boomen en planten, die met eene laag fyn stof overdekt zyn, dat hunne porien stopt en hunne groei verhindert; dat ziet men ook aan de huisraden in sommige buiten verblyven; dit fyne onzigtbare stof dringt door alle kleine openingen en plaatst zich op de huisraden.

Die balsemike uitwasemingen, die de kruiden en planten van zich geven, en die wy des te meer gevoelen, naar mate het gemis te langduriger is geweest, wordt men hier maar gedurende een korten tyd van het jaar gewaar. In Holland is dit genot van langer duur.

Vochtigheid en droogte.

Proeven met den hygrometer hebben bewezen, dat onder gelyke barometrische drukking de lucht des te meer vocht in zich houdt opgelost, naar evenredigheid deze lucht warmer is. Doch deze groote warmte houdt dit vocht mechanisch met de lucht verbonden en hindert deszelfs werking op onze huid organen, even zoo wel als op de planten.

Het zweet, dat deze warmte door onze porien naar buiten jaagt, wordt terstond in de lucht opgenomen en wy moeten door veel drinken deze droogheid der huid weer vergoeden.

Na eene lange droogte valt er weinig dauw, al zyn ook alle omstandigheden tot de formatie van den dauw gunstig; namelyk eene groote vochtigheid der lucht door den hygrometer aangewezen, een wolkenlooze hemel en eene volkomene windstilte.

Eerst dan, wanneer na eene zware regenbui eene menigte vocht in een vryen, lossen of ongebonden staat in de lucht is blyven hangen, gevoelen wy deszelfs uitwerking op ons gestel, de dorst vermindert, de eetlust neemt toe; wy gevoelen ons koeler en opgewekter.

Het gebrek van vochtigheid in een vryen staat gedurende een groot gedeelte van het jaar alhier staat gelyk aan de te groote hoeveelheid vry geworden vocht door mist, nevels, en regen, die in het moederland ontstaat door gebrek in het oplossings vermogen van den dampkring.

Beide deze uitersten zyn niet gunstig voor ons gestel. [illegible]

Wind en Kalmte.

In Nederland zyn er meer dagen van windstilte of zachte koelte dan van fellen wind. Te Curaçao daarentegen waait gedurende het grootste gedeelte van het jaar de oostpassaat wind met kracht over die vlakke klip henen. Hierin steekt het moederland ons de loef af. By wind stilte zyn alle voorwerpen helderer dan by een fellen luchtstroom, en een zacht blaauw waas ligt dan over het landschap verspreid.

De gunstigste standpunten voor het perspectief verliezen hier hunne waarde door den fellen windstroom, die alles dof en nevelig maakt en in eene trillende beweging brengt.

WALTER SCHOT, in zyne levensbeschryving van NAPOLEON, maakt op St. Helena, het verblyf van dien gewezen keizer, de volgende gegronde physiologische aanmerking.

„Het is waar dat de [illegible] rotsachtige grond van dit eiland, geene schadelyke miasmen uitwasemt die zoo doodelyk voor het menschelyke gestel zyn, doch een eiland in de verzengde luchtstreek gelegen, waar [illegible] voor [illegible] zyn, [illegible] koude wind beurtelings de porien der huid openen en sluiten." Deze bewering kan ook op Curaçao toegepast worden.

Koude en Hitte.

De koude is de vyandin des levens; zy onderdrukt alle verrigtingen van ons werktuigelyk gestel. De warmte daarentegen is de groote dryfveer van de levende natuur; maar het is slechts eene zekere trap van warmte, die ons verkwikkelyk aandoet; zoodra de warmte in hitte verandert, werkt zy vernielend op de bewerktuigde wezens.

Het verblyf in eene luchtstreek, waar de gemiddelde warmte 15 graden Reaumur is, zou daarom te verkiezen zyn boven eene [illegible] gemiddelde warmte; ook omdat als dan de eetlust grooter is en [illegible] krachtherstel. Zie daar dus het voordeel van de temperatuur van Holland by die van Curaçao.

Maar nemen wy daarentegen weer in aanmerking de plotselinge afwisseling van temperatuur in Holland, waar het op een en denzelfden dag heet en koud, vochtig en droog kan zyn, dan slaat de schaal weer over ten gunste van het eenzelvige, aan geene plotselinge veranderingen onderhevige klimaat van Curaçao.

Hier kunnen wy onze woonvertrekken open houden, waardoor de lucht gedurig vernieuwd wordt. Daar moeten de vertrekken gesloten blyven en allerlei uitwasemingen, zelfs die van ons eigen ligchaam, hinderen ons. Hier dekken wy ons met eene ligte kleeding, daar zyn wy genoodzaakt om ons voor de koude te beschutten laken kleederen, die ons door hunne zwaarte hinderen, onze huid uitwasemingen inzuigen en niet gewasschen kunnen worden, te dragen.

Maar de koude geeft ons weer een voordeel van eenen anderen aard; zy maakt de ligchaamsbeweging, dat zoo heilzame middel ter bewaring onzer gezondheid, gemakkelyk, terwyl alhier by eene geringe beweging, het zweet ons van alle kanten door de porien dringt.

Hier zyn wy gedwongen den dag in het huis opgesloten; daar kan men elk uur van den dag uitgaan, zonder

door de hitte gehinderd te worden. Maar ook de liefelyke morgen en avondstonden, die men hier heeft, moet men daar missen. De gure avondlucht jaagt ons daar schielyk naar binnen.

Nu ten slotte. Het waterryke, nevelige, aan spoedige afwisseling van temperatuur onderhevige Nederland heeft zyne voor- en nadeelen boven deze drooge barre, maar gezonde klip. De lezer beslisse zelve aan wier zyde de schaal gunstig moet overslaan.

Beide Nederland en Curaçao behooren echter niet tot de verkieselykste woonplaatsen der aarde. De landgenooten [illegible] onder het [illegible] klimaat [illegible] op Curaçao geplaatst heeft, moeten wy ons maar met dit klimaat behelpen.

Hoe gezond Curaçao ook [illegible] inboorlingen en geacclimateerde vreemdelingen, heeft er toch van tyd tot tyd eene epidemische ziekte, welke men zegt de rotskoorts te zyn, onder de nieuw aangekomenen geheerscht. En misschien doelt de schryver van bovengemeld werk hierop, als hy zegt dat dikwerf onder hen heete koortsen heerschen.

[illegible] te hebben dat zulke twee à drie malen [illegible]

In 1803 had zulks plaats onder het [illegible] na den vrede van Amiens deze kolonie had [illegible] men; alsmede onder het scheepsvolk der fregatten Medusa, Ceres en Kenau Hasselaar.

In 1807 [illegible] onder het engelsche garnisoen en het scheepsvolk van een engelsch linieschip. Er waren dagen dat men twintig lyken telde.

In 1818 kwam deze ziekte terug. Het fregat de Euridice, de brik de Zwaluw en de koopvaardyschepen verloren vele manschappen.

Waaraan het toeteschryven is dat deze koorts slechts van tyd tot tyd alhier verschynt, die ligt voor ons geheel verborgen.

Het zou [illegible] zyn dat er iets van den aard en natuur dezer ziekte [illegible] werken ware geplaatst om deselve beter te kennen wanneer zy eens terug mogt keeren.

[illegible]

hebben misschien [illegible] van gemelden schryver, dat alhier de Europeërs hunne levendigheid verliezen, gezocht worden.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 1 Augustus 1834.

NAMENS den Hoogedl. Gestr. Heer Gezaghebber dezer Kolonie, wordt hierby ter kennisse gebragt: dat de Commissie van Doleantie over het 1 percent Patentregt op aanstaanden Donderdag den 7 dezer in de Raadzaal op het Gouvernements Huis binnen het Fort Amsterdam, van des morgens ten tien ure zal zitting houden, tot het aanhooren en beslissen der bezwaren over de rekeningen dezer belasting van het loopende jaar.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 1 Augustus 1834.

NAMENS den Hoogedl. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week eindigende den 9 dezer als volgt is bepaald, als: brood van vyf Cents moet 17 Onsen wegen, en van minderen pryzen naar evenredigheid; zullende het [illegible] [illegible] minder [illegible] als bypublicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 12 July 1834.

ALSOO MARIA REININCK [illegible] MATHIAS SCHOTBORGH [illegible] Gezaghebber dezer Kolonie [illegible] verzoek om te mogen verkrygen brieven van [illegible] [illegible] PETRUS [illegible] [illegible] is het, dat de Gezaghebber [illegible] af den Kolonialen Raad te hebben gehoord [illegible] vonden [illegible] algemeen bekend te maken, een iegelyk [illegible] regt of pretentie op den genoemden [illegible] sustineren, op te roepen, om binnen den tyd van [illegible] weken, na de dato dezer bekendmaking voor het [illegible] de openbare dagbladen [illegible] pretentie ter Koloniale Secretary aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tyd, de verzochte brieven van [illegible] worden verleend.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Publieke Inschryving.

ONDER goedkeuring van den Hoogedl. Gestr. Heer [illegible] ondergeteekende [illegible] minst inschryvers [illegible] of min 2000 [illegible] leveren aan [illegible] Slaven.

Die [illegible] billetten van inschryving [illegible] den 6den der aanstaande maand Augustus te 11 ure ten Kantore [illegible]

J. H. BOSCH.

Den 31sten July 1834.

Publieke Inschryving.

ONDER goedkeuring van den Hoogedl. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, zal de ondergeteekende Administrateur der Finantien, aan de voordeeligste inschryvers, ten behoeve der Kolonie, de Kas verkoopen Wissels ten bedrage van meer of min ƒ2000. Ned. Ct. door den Heer Gezaghebber voormeld, op het Departement van Kolonien, op zes maanden zigt, aan de order van den Kolonialen Ontvanger afgegeven.

De inschryving billetten zullen, van geene mindere sommen dan ƒ100. tot op Maandag den 4den Augustus aanstaande des voormiddags tot elf ure ten Kantore van den Administrateur der Finantien voormeld, worden aangenomen.

J. H. R. BOSCH.

Den 31sten July 1834.

Edictale Citatie!

ALZOO de persoon van RYER DIKEN, in leven als matroos gediend hebbende op Zyner Majesteits Korvet Hippomenes, op den avond van den 19den September 1833, omtrent om 10 of 10½ ure, aan den Waterkant, [illegible] van den persoon van CHARLES COLE [illegible] Amerikaansche Schooner Railroad [illegible] binnen deze haven, door den persoon van PEDRO PAULA, zoodanig aan het hoofd is gewond geworden, dat hy op den vroegen ochtend van den volgenden dag, aan de gevolgen dier [illegible]

[illegible]

het gevolg is geweest van opruijing of aanzoek daartoe van wege de bovengemelde CHARLES COLE aan eenige Negers, welke op dat tydstip op eene der DUKDALVES aan den Waterkant zaten en gemelde CHARLES COLE dienvolgens zyne aangeduide worden als [illegible] COLE op den vroegen ochtend van den 20 September 1833 met het vaartuig, waarop hy zich had ingescheept van dit eiland is vertrokken en sedert op hetzelve niet is teruggekeerd.

Zoo is het dat de Procureur des Konings ad-int. als [illegible] van den voormaligen Edel Achtbaren Raad van Civiele en Criminele Justitie dd. 29 October 1833 autorisatie bekomen hebbende by Edicten

DAGVAARDT

Den bovengemelden persoon van CHARLES COLE, Tegen Dingsdag den 12den Augustus 1834, des morgens te 10 ure, voor de Edele Achtbare Geregtshof dezer Kolonie.—Om te komen zien verkennen [illegible] bij faalt of wel het eerste en tweede besoide [illegible] defaut te hooren [illegible], de kosten daarop gevallen te [illegible] op een Eisch en Conklusie te antwoorden en verder voort te procederen naar style alles met de kosten [illegible]

Curaçao den 30sten July 1834.

De fungerende Dr. [illegible]

J. F. GOAT.

[illegible] van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangekomen sedert de laatste [illegible]

Mademoiselle A. Muller.
Juana Crack
Stefana F. Elon
[illegible]
H. Bejer
B S DaCamezes
Maria Martan Hedbron
Maria Antony Tunco
[illegible]
[illegible]
S P [illegible]

Curaçao den 1 Augustus 1834.

De 1e. Commis ter Koloniale Secretary, belast met de Post directie.
H. KIKKERT.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.

AUGUSTUS 1834.

[illegible] Dingsdag den 5 [illegible]
[illegible]
[illegible] Dingsdag den 19den [illegible] 59 Mn. morgens.
[illegible] Woensdag den 27 ten 6 U. 14 Mn. morgens.

LA SEGUNDA LOTERIA DE *CURAZAO.*

LOS numeros siguientes que salieron en la 2a. Clase no haviendo sido presentados hasta ahora para recibir sus Premios, se hace conocer los numeros que les substituyen para la 3a. extraccion, con arreglo al Plan.

Al No.	19	le substituye en la 3a. Clase No.	529
„	20	„	585
„	81	„	586
„	131	„	596
„	[illegible]	„	[illegible]
„	[illegible]	„	[illegible]
„	[illegible]	„	[illegible]
„	208	„	590
„	[illegible]	„	[illegible]
„	224	„	652
„	244	„	550
„	[illegible]	„	542
„	383	„	454
„	390	„	565
„	477	„	543
„	489	„	558
„	494	„	563
„	497	„	574
„	816	„	578
„	818	„	545
„	822	„	587
„	833	„	564
„	875	„	576
„	898	„	452
„	893	„	551

La 3a. extraccion se verificará el Jueves 7 del corriente. Su contribucion [illegible] al dia 5, pasado este termino [illegible] pierden todo el derecho sobre sus numeros no contribuidos.

JB. DE JBOS. NAAR.
ELIAS CURIEL.

Agosto 1 de 1834.

DE TWEEDE CURAÇAOSCHE *LOTERY.*

DE eigenaars der volgende [illegible], welke in de Tweede Klasse zyn uitgekomen, niet verschenen zynde om betaling te ontvangen, worden hierby bekend [illegible] volgens het plan,

[illegible]	[illegible]	[illegible]
„	20	585
„	81	586
„	131	598
„	137	576
„	[illegible]	656
„	[illegible]	592
„	[illegible]	560
„	214	560
„	224	652
„	244	550
„	[illegible]	542
„	383	454
„	390	565
„	477	543
„	489	558
„	494	563
„	497	574
„	[illegible]	578
„	[illegible]	545
„	[illegible]	587
„	[illegible]	564
„	[illegible]	576
„	[illegible]	452
„	[illegible]	551

[illegible] zal tot de [illegible] hebben [illegible] het abonnement voor de [illegible] worden toegelaten worden; en zyn tyd [illegible] de belanghebbenden hun regt verliezen op de nog [illegible]

JB. DE JBOS. NAAR.
ELIAS CURIEL.

Den [illegible] Augustus 1834.

CURAÇAO.

Vertrokken en [illegible]

[illegible] Cuba
[illegible] dito
Dorothea, Grant, Rio de la Hacha
30. [illegible] St. Thomas
[illegible] Ann, Amy, dito
1. bark Margaritha, [illegible] Coro
[illegible]
[illegible]
[illegible]
geet Eendragt, [illegible]
30. bark Emelia, Maresnje,
[illegible]
[illegible]
Maria Cathalina, Daniel,
[illegible]
1. Eagle, [illegible]
[illegible]

Verleden Dingsdag den 29 dezer, heeft de viering van het tweede eeuwfeest der planting van Neerlands vlag op dit eiland plaats gehad.

Des morgens met den opgang der zon, na een sein schot, werden de schepen in de haven met vlaggen versierd. Te 9 ure begon de godsdienst oefening in de onderscheidene kerken. Te 11 ure na de godsdienst oefening trok de gewapende magt, de Schuttery en het Garnisoen, binnen het fort Amsterdam op in parade, en werd door den HoogEdel Gestrengen Heer Gezaghebber dezer kolonie in oogenschouw genomen. Te 12 ure werden er van het fort Amsterdam en Z. M. Brik Echo saluutschoten gedaan; waarna door Zyn HoogEdel Gestrenge audientie is verleend aan de Leden van den Kolonialen Raad en den President en Leden van de Regtbank der Kolonie; aan de Bevelhebbers en Officieren der Schuttery, van den Landsarm, van Z. M. Brik Echo en van het garnisoen; aan de Predikanten en Kerkeraden der onderscheidene gemeente alhier; en aan eenige ambtenaren en andere ingezetenen. Deze heugelyke dag werd besloten met eene inteekenings danspartij, welke tot laat na middernacht vrolyk gevierd heeft.

By de godsdienstige feestviering in de kerk der Protestanten, werd men algemeen gesticht door het aanhooren eener Kerkrede over—

Ps. 143 v. 5. *Ik denk aan de dagen van ouds.*

De Leeraar gaf den Toehoorderen— *Herinneringen als eerwijdt den tijd der eerste planting van Nederlands vlag op ons Eiland.* Namelyk:

Het aandenken aan de eerste planting van Nederlands vlag op Curaçao—

I. Herinnert ons—den toen nog zoo [illegible] heid onzer voorvaderen.

II. Herinnert ons—den toen geringen aanbouw van ons Eiland door weinige en trage handen, en even zoo—deszelfs daarna allengs toenemende bevolking en bloei door nederlandsche nyverheid.

III. Herinnert ons—de byzondere lotgevallen, hetzelve sedert overgekomen, en tevens—den keergang van zyne welvaart.

IV. Herinnert ons, ons geloof—dat al dit gebeurde onder een hooger bestuur geheurd is, en—dat toekomend alle welvaart van dit Godsbestuur moet komen.

De jongst verloopene maand is voor dit eiland eene gelukkige maand geweest ten opzigte van regen. Sedert den 28sten Juny tot het einde van July hebben de inwoners dezer kolonie zich mogen verblyden met regens, welke byna alle dagen, doch niet overal en even zwaar geweest zyn. In de laatste dagen van July, en wel van den 23 tot den 27, heeft het op verscheidene plaatsen [illegible] zwaar geregend, maar de regen van den 27 is ook vergezeld geweest van hevigen wind uit het Noord oosten, welke [illegible] drie uren tyds geduurd en eenige schaden aan [illegible] gebouwen op de plantagien [illegible].

De [illegible] schynt dit jaar eenigzins byzonder en op [illegible] plaatsen geweldig in hare uitwerkselen te zyn. Elders in een gedeelte van Deutschland waren de boomen reeds in January in bloei; in Noord [illegible] was er in de maand Mei sneeuw [illegible], gelyk wy thans in de St. Thomas Courant lezen, werd in het twee de [illegible] der maand Mei, bezocht met een zware hagel storm, zoodanig men nooit te voren beleefd heeft [illegible] gelyke van [illegible]

La Vendee werd op den 23 dier maand door een geweldigen storm verwoest; en de aardbevingen in de bergachtige streken van Nieuw Granada in de maand January l. l. en in Santa Martha, eene plaats welke nooit te voren door dergelyke onheilen is bezocht geworden, zyn geene onbekende, doch zeldzame uitwerkselen van de natuur.

In de St. Thomas Courant van den 23 July vinden wy gemeld dat naar luid van aldaar ontvangene Couranten van Barbados, aan de britsche kust van Noord Amerika, zeer vele schepen vergaan zyn; doch wy vinden noch tyd noch omstandigheden er van gemeld. In een volgend nummer van de St. Thomas Courant zullen de byzonderheden van deze rampspoedige gebeurtenis medegedeeld worden.

De St. Thomas Courant van den 19 July behelst Londensche berigten tot den 7 Juny; de belangrykste tydingen in dezelve zyn de berigten uit Lissabon van den 24 Mei.

De Hertog van Terceira vertrok van Coimbra naar Thomar. Een korps Miguelisten hield eene sterke positie bezet ten noorden van Santarem, die aangevallen en na een gevecht van weinige uren veroverd werd. Eene menigte bagagien, acht stukken geschut en vier standaards vielen den overwinnaars in handen. Den volgenden dag, (den 25sten) kwamen vier honderd man ruitery over, die gevolgd werden door eene menigte andere overloopers, zoodat het verlies des vyands op drie à vier duizend man kan geschat worden.

Den vorigen dag had admiraal Napier [illegible] stad Ourem, gelegen op de regter zyde van het leger van den Hertog van Terceira, ingenomen en het garnisoen krygsgevangen gemaakt. Dit had de [illegible] guelisten, verliet Don Miguel Santarem. Op den 18 Mei stak hy de Taag over en toog in overhaasting naar de vesting Elvas. Hy werd door zyne overwinnaars gevolgd, die men denkt dat te Estemos, eene plaats naby Elvas gelegen, waren aangekomen. Saldanha was langs de zeekust naar Algarvien opgetrokken.

Na dit berigt behelst de St. Thomas Courant nog het volgende artikel.

De oorlog in Portugal is geeindigd, door de overgave van Don Miguel, die, zoo het schynt, door de weigering zyner manschappen om langer te vechten, de voorwaarden, die men hem aangeboden had, heeft aangenomen, ter verwondering zyner vrienden en vyanden. Men zegt dat hy en zyn oom Don Carlos zich begeven hebben aan boord van een Engelsch schip dat in de Taag lag.

Don Pedro was van Santarem terug gekeerd en had zich met zyne familie in den schouwburg vertoond, zoo men zegt, om de toejuiching van de [illegible] vergaderde volksmenigte te ontvangen; [illegible] hy zag ziekelyk en zeer [illegible] uit, zoo dat men hem sterk [illegible] middelen moest toedienen, ten einde hem in staat te stellen wederom naar Santarem te kunnen keeren.

Onder het rubriek *Duitschland* dagteekening van Frankfort 25 Mei, vinden wy het volgende medegedeeld:

De Baron [illegible] belast door het pruissische gouvernement, niet alleen om te Biberich met den Hertog van Nassau en de ministers van Oostenryk en Nederland te onderhandelen over de aangelegenheden van Luxemburg, maar ook om Nassau te doen toetreden tot het tolstelsel van Pruissen en het vereffenen van eenig grondgebied tusschen Pruissen, Nassau en Hesse Homburg.

Het gouvernement van Hesse Homburg is, zoo men zegt, genegen om aan Pruissen het distrikt van Meissenheim, hetwelk gelegen is aan den linker oever van den Rhyn en eene bevolking van 16,000 zielen bezit, aan Pruissen af te staan, voor een grondgebied even groot en met gelyke getal bevolking, grenzende aan Hesse Homburg. Pruissen, heeft zoo men zegt, van Nassau den afstand van zoodanig grondgebied verzocht, met aanbod om aan Nassau, als schadeloosstelling, de stad Wetzler met derzelver regtsgebied, welke geheel afgezonderd is van de overige pruissische distrikten aan den regter oever van den Rhyn en omringd door andere staten, af te staan.

Naar men wil gaan de onderhandelingen over deze ruiling van grondgebied gunstig voort; maar ten opzigte der toetreding van Nassau tot het pruissische tolstelsel en der zaken van Luxemburg, zyn er zwarigheden ontstaan.

Vergelyking der magt van Portugal en Nederland in 1648.

(Uit de Redevoering van den *Portugeschen* Jezuit VIEYRA in eene Kabinetsvergadering van Keizer JAN IV, over de vraag, of men *Brazilië* af zou staan. By SOUTHEY, *Hist. of Brazil*, Vol II. p. 225.)

Wy (de *Portugezen*) kunnen misschien nog ééne uitrusting ter zee doen; *Holland* vele. De *Westindische* Compagnie moge arm zyn; de *Oostindische* is ryk, en [illegible] alles, wat wy in *Indië* nog bezitten, ontnemen. *Kastilië* [illegible] vrede met *Holland*, liever dan dat land en *Frankryk* te gelyk tot vyand te hebben.—*Frankryk* lydt liever van *Holland* verongelykingen, dan zich bloot te stellen, om regens met hetzelve en *Spanje* in oorlog te [illegible] Zonder twyfel zouden *Spanje* en *Holland*, wanneer zy vereenigd waren, de wereld veroveren; en wy denken die beide tegenstand te kunnen bieden! Waar zyn onze soldaten? By elke [illegible] tyding moet men de studenten van de Hoogescholen, handwerksliedeu uit hunne winkels, boeren van den ploeg nemen.—Waar is ons geld? In dit jaar alleen zyn veertig schepen (door de *Hollanders*) genomen. Acht jaren zyn er verloopen, sedert wy ons van *Spanje* bevryd hebben, en nog zyn de grenzen niet bevestigd, nog is *Lissabon* niet in staat van verdediging—by gebrek aan middelen. Vergelyk hiermede 's vyands hulpbronnen! In *Holland* heeft men [illegible] schepen; in *Portugal* geen honderd [illegible]. In *Oostindië* hebben de [illegible] meer dan *honderd* oorlogschepen tusschen de 24 en 50 stukken; wy geen één. In *Brazilië* hebben zy zestig schepen, waaronder vele groote; wy zeven, zoo wy ze nog hebben. Zy zyn van de *Spaansche* magt ontslagen, die nog geheel tegen ons gerigt is. Wy hebben in *Europa* geen vyand; wy geenen vriend. Zy hebben meer dan tweemaal honderdduizend zeelieden; wy vierduizend. Zy hebben overvloed aan krygsbehoeften; wy niets, behalve 't geen wy van hen koopen. Zy hebben uitmuntende Ingenieurs, beste Officieren, uitstekende soldaten; wy wel goede soldaten in *Brazilië*, maar geene bevelhebbers. In 't kort: de *Hollanders* hebben hunne vlyt, hunne nyverheid, hunne zucht naar voordeel, hunne eendragt, hunne liefde voor het algemeen welzyn, onze tweedragt, onzen nyd, onze verwaandheid, onze natigheid, en ons eeuwig uitsluitend eigenbelang.

VIEYRA was in *Holland* geweest. Zyn raad, *Pernambuco*, in *Brazilië* te verkoopen, en dan ook alles in *Indië* te behouden, zou waarschynlyk voor *Portugal* nuttig geweest zyn. Thans won dit ryk het eerstgenoemde land, maar verloor daarvoor *Ceylon*, *Coromandel* en geheel *Malabaar*.

Koninklÿke wenk.

Is de volgende bÿzonderheid, welke aan eene zeer geachte hand ontleend is, echt, zoo mag zÿ welligt, niet ongepast, gerangschikt worden onder die kleinere gedenkwaardigheden van onzen tÿd, van welke het der Geschiedenis toekomt, kennis te nemen. Zeker is het, dat de treffelyke wenk, dien zÿ behelst, van eene zedelyke-godsdienstige zÿde beschouwd, ten allen tÿde behartiging verdient, en, van wege deszelfs eenvoudig-verheven' zin en veelzeggende beteekenis, in vele gewigtige omstandigheden des levens vruchtbaar kan worden toegepast. Het is ook uit dien hoofde, dat deze bÿzonderheid wel waardig is, om door mededeeling meer bekend te worden en in het geheugen bewaard te blÿven.

Een, door alle vrienden van regt en orde hooggeacht, maar vooral door zyn getrouw Volk zeer geërbiedigd, Monarch onderhield zich eens, met een' zÿner Raadslieden, over aangelegenheden van Staat, in een tÿdgewricht, dat, voor den Vorst en een gedeelte van zÿn Rÿk, ten uiterste hagchelÿk en donker was. "Sire !" sprak de bedoelde Staatsman : "waarheen ik ook stare, ik ontdekt geen enkel lichtend punt. Het kan aan myne kortzigtigheid haperen ; maar ik verklaar Uwe Majesteit, dat de gansche gezigteinder, voor mynen blik, betrokken en donker blyft." — Rigt gy den blik dan mogelyk ook te veel benedenwaarts, Mynheer ? was minzaam de vraag des Konings.

Al ware de hier medegedeelde bÿzonderheid niet echt, wie bidt niet, dat God den Koning, wien zÿ betreft, genadig moge sterken [illegible] vertrouwen op Zÿne [illegible]

Turksche Belastingen.

Men verkeert in den waan, dat de *Turken* geene groote belastingen hebben te dragen ; dat schier alle [illegible] *Rajahs* neerkomen. [illegible] echter geenszins het geval. De landman heeft vooreerst, tienden op te brengen van den oogst ; de koopman vÿf percent tolgelden. Doch dit is nog het minste. Er zyn belastingen op het *Biram*-feest, op het *Ramazan*-feest, voor den Mygeugel des Sultans ; geschenken voor den Pacha der provincie ; belastingen voor de paardenstallen des Sultans, scheepsbouw-belastingen, Serail-belastingen, [illegible]-belasting, vestingbouw belastingen en nog vele andere, die deste drukkender zyn, daar zÿ zeer ongelÿk verdeeld en zeer despotiek geheven worden.

Pracht in de nieuwe Engelsche herbergen.

De kostbare [illegible], die thans in de herbergen te *Londen* heerscht, is der vermelding wel waardig. Ieder kastelein wedyvert met zÿnen nabuur in fraaiheid van gebouw, in kwistigen overvloed van mahoniehout, van spiegels, koperen sieraden enz. Het [illegible] van een enkel stuk werks in het *Grapes Public-House*, dat door een voornaam meester werd vervaardigd, kostte niet minder, dan 100 pond sterling.— In *Lambs Conductstreet* werden onlangs drie herbergen, of eigenlÿk brandewyntapperÿen, geopend, welker inrigting alleen elk op nagenoeg 2000 pond sterling te staan kwam. Welk eene hoeveelheid brandewÿn moet er gedronken worden, om slechts de renten van zoodanig kapitaal te dekken !

Nieuwe soort van gezigtkundige begoocheling.

Deze gezigtkundige begoocheling kan, door elk gemakkelyk worden daargesteld op navolgende wÿze : Neem of maak van wit karton een rond of schÿf van ten minste 25 duim middellÿns. Verdeel dezelve, door middel van lÿnen, in zeker getal gelÿke vakjes, 16 bÿ voorbeeld, alle op het middelpunt uitloopende. Maak nu, digt aan den rand en in de rigting der verdeelingslÿnen, eene reeks van langwerpige gaten, zoo ge wilt spleten, van 3 à 4 streep wÿdte en 2 duim laag. Maak de achterzyde des kartons zwart, en boor, eindelÿk, een klein gaatje in het middelpunt, ten einde de schÿf rondom een ÿzerdraad of groote naald kan draaijen. Nu teekene men op de vakjes een stel beeldjes, welke trapswÿze van de eene houding tot de andere overgaan.

De toestel aldus gereed zÿnde, doe men denzelven vrÿ snel draaijen voor een spiegel, de witte zÿde naar het glas gekeerd, en zie met één oog door de soort van gaas door de gaten of spleten in derzelver ronddraaijing schÿnbaar gevormd, zoo dat men de beeldjes of figuren der schÿf in den spiegel aanschouwe. Nu gaat, met betrekking tot het oog, van dezelfde plaats een beeldje uit, dat telkens eenigzins verschilt van dat, hetwelk hetzelve is voorgegaan, in zulker voege, dat, wanneer de snelheid der beweging groot genoeg is, om al deze opeenvolgende indrukken aan elkander te verbinden, men elk dezer kleine beeldjes trapswÿze van houding meent te zien veranderen. Bÿ voorbeeld, men ziet een' kleinen danser, die eene *pirouette* maakt. Naar de volgreeks der beeldjes ziet men denzelven al sneller en sneller draayen, verzeld van die ligchaamsbewegingen, welke aan de beeldjes by opvolging door den teekenaar gegeven zÿn, tot dat hy tot de eerste houding terugkeert ; [illegible] gelyk schynt.

Deze begoocheling is volkomen, en men kan dezelve tot in het oneindige doen afwisselen. De proef slaagt het best bÿ den avond, [illegible] tusschen den spiegel en de schÿf, zeer digt bÿ laatstgenoemde plaats. Wil men de werking bÿ dag waarnemen, zoo hange men den spiegel tegen een venster, opdat de schÿf het meestmogelÿke licht ontvange. Ook is zekere afstand van den spiegel noodzakelÿk. Is men er te digt bÿ, zoo verliezen de figuren hare juistheid. Om de begoocheling volkomen te doen zÿn, moeten de figuren goed geteekend, geschaduwd en gekleurd zÿn.

De Bolognezen in de Opera.

Wie de zeden en het karakter van de lagere volksklassen wil bestuderen, moet hen in hunne openlÿke betrekkingen, inzonderheid bÿ hunne openbare vermaken, waarnemen. In *Italie* vindt men daartoe de beste gelegenheid in den schouwburg. Levendig herinner ik my, in dit opzigt, een tooneel, ten vorigen jare (1832) te *Bologne* bÿgewoond, hetwelk ik thans verhalen zal.

Het volk, het gemeen, te *Bologne* kan de dagen zÿner souvereine losbandigheid nog niet vergeten. Naardien hun echter dat handwerk verboden is, spelen zÿ nu daarmede, als het ware, komedie, en wel daar, waar zulke eigenlÿk te huis behoort, namelÿk in den schouwburg. Op den 12 October deed de aankondiging, dat de vermaarde zangeres MALIBRAN GARCIA zich zou doen hooren, de gansche stad derwaarts stroomen, en was de groote zaak lang voor den aanvang, opgepropt vol.— Diepe duisternis heerschte nog alom.— Kalm en zwÿgend zat het *parterre* in gespannen verwachting neder. Niet alzoo de *engelenbak* (de staanplaats), welke de behoefte aan *licht* uit de hoogte scheen te gevoelen.

Gelÿk de murmelende woudbeek, na langdurigen regen tot een' geweldigen bergstroom aangegroeid, donderend nederstort, zoo ontwikkelde zich uit het geroep van enkele stemmen en het gemurmel des volks een verdoovend, wild en verward koor, meer gelÿkende op den *Olimpischen* donder, dan naar het geluid van menschelÿke stemmen. *Vox populi vox Dei!*... Door den weêrklank der ruime zaal als verdubbeld, dreunde deze van het vreeselÿke gebrul, en, door de levendigste gebaren ondersteund, was het, alsof de pÿlers der *loges* schudden, en het *parterre* met den val der *Titans* bedreigd werd ! Lang wederstond het *obscurantismus*, of liever de lichtschuwe berekening der *leveranciers*, de begeerte der joelende vergadering. Eindelÿk opende PROMETHEUS het luik, en majestueus daalde, in stralende glorie, de schitterende *lampion* neder, door de menigte met een woedend vreugdegeschreeuw begroet. Maar, ligter is het, het vat der *Danaïden* te vullen, dan bedorvene kinderen tevreden te stellen ! Nauwelÿks waren hunne *oogen* voldaan, of hunne *ooren* eischten dergelÿke bevrediging. Vernieuwd, nog sterker, doch vergeefs geluid ; de *Professori* (muzikanten) waren er nog niet. Dan, het *paradys* (de staanplaats) wilde tÿdverdrÿf, het wilde muzÿk ; muzÿk moest er zÿn, zoo niet van beneden naar boven, dan van boven naar beneden. Eensklaps, tot myne niet geringe verbazing, klonk uit de *lubbione* (meergenoemde plaats), in veelstemmig akkoord, het bekende koor uit BELLINI's *Zeeroover*, en inderdaad niet slecht. [illegible] schikkelyke [illegible] worden. Toen ook dit geschied was, en het stuk nog niet begon, deed zich 's volks ongeduld op eene bedenkelÿker wÿze vernemen. Niet meer wetende, wat te doen, [illegible] gereed tot uitersten over te slaan, toen gelukkig een uit de heffe des volks op den verrukkigen inval kwam, om zich, met eene gillende stem en welslagende nabootsing, als een haan kenbaar te maken. De ontzettende toejuiching, welke hem ten deel viel, was een bewys, dat hy den waren volkstoon getroffen had. Op eens klonken nu de geluiden van alle brullende, blaffende, loeijende, miaauwende, blatende, knorrende, huilende beesten, vier- en tweevoetige, gehaarde, gehorende, borstelige en gevederde, dooreen, gepaard met een alles verdoovend handgeklap. Wie niet geweten had, dat het *Bolognezen* waren, zou inderdaad geloofd hebben, dat de vergadering, door middel eener tooverroede, tot haren oorsprong, haar eigenlÿk stamhuis, in NOACH's Ark, was wedergekeerd ! Nadat ons gehoor dit vagevuur der afgrÿsselÿkste beproeving had doorgestaan, sloeg ten laatste de lang verbeide stond, en streelden ons de zoete, smeltende toonen der onvergelÿkelÿke zangeres uiterst en rÿkelyk schadeloos voor het geleden leed ; terwÿl de regtvaardigheid eischt, hier nog nevens te voegen, dat hare eerste noten op de eensklaps getemde zangers dezelfde werking deden, als eens ORPHEUS lier, op de helsche Geesten.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkerÿ van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz. in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prÿs derzelve is ƒ 12. 's jaars, te betalen om de drie maanden. De prÿs der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.